

دانشکده اصول الدین
USUL AL DEEN COLLEGE
غیر دولتی - غیر انتفاعی

USUL AL DEEN COLLEGE
Master's thesis

**Advertising and communicating strategies
to globalize Islamic culture**

Supervisor: Dr. Ahmad Abedi

Advisor: Dr. Alireza Hazar

SALEH JAWAD MOAZEN

۲۰۱۱

دانشكده اصول الدين
USUL AL DEEN COLLEGE
غير دولتي - غير انتفاعي

كلية أصول الدين
رسالة ماجسترو

الأساليب الدعوية والإرتباطية لعولمة الثقافة الإسلامية

الأستاذ المشرف: الدكتور احمد العابدي

الأستاذ المساعد: الدكتور عليرضا هزار

صالح جواد المؤذن

١٤٣٢-٢٠١١

دانشکده اصول الدین
USUL AL DEEN COLLEGE
غیر دولتی - غیر انتفاعی

دانشکده اصول الدین قم

پایان نامه کارشناسی ارشد

راهکارهای تبلیغی ارتباطی
جهانی شدن فرهنگ اسلامی

استاد راهنما: دکتر احمد عابدی

استاد مشاور: دکتر علیرضا هزار

نگارش:

صالح جواد (مؤذن)

تابستان ۱۳۹۰

سورة التين

اهداء:

تقديم به ساحت مقدس نبی اکرم خاتم پیامبران الهی،
حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وآله،
او که به واسطه اش دین کامل ابلاغ گشت،
و به جانشیان او، اوصیای الهی، ائمه هدی علیهم السلام،
و به تو ای مولای من ای ولی عصر و صاحب الزمان،
به امید اینکه این بضاعت مزجاء مورد رضایت تو قرار گرفته باشد،
و به امید اینکه با ظهورت دین الهی و عدل و حق را بر تمامی جهان حکمفرما سازی.

سپاس

از تمامی کسانی که مرا در راه کسب علم و دانش یاری کردند، از پدر عزیزم که در طول سال‌ها مشوق و راهنمای من در ادامه راه علم و کسب دانش بود، از مادر مهربان که مرا در طول این سال‌ها یاری نمود و از هیچ کوششی در این راه دریغ ننمود. همچنین از اساتید گرانقدری که مرا در تألیف و به ثمر رسیدن این رساله یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

این پایان نامه به بررسی راهکارهای تبلیغی ارتباطی موجود برای جهانی شدن فرهنگ اسلامی می پردازد. هدف آن رسیدن به روش های مناسب با شرایط امرز جامعه جهانی برای گسترش و تبلیغ اسلام است.

جهانی شدن از مسائلی است که در دهه های اخیر در مجامع علمی مورد توجه قرار گرفته، هر چند ابتدای مطرح شدن آن با مسائل اقتصادی بوده اما وجه فرهنگی آن دارای اهمیت بسیاری است.

اسلام به عنوان دین خاتم داعیه دار جهانی بودن و جهان گیر شدن دین الهی است، برای نزدیک شدن به جهانی شدن اسلام، می لپیست راهکارهای جهان گیر شدن فرهنگ اسلامی را شناخت.

امروزه بر سر راه جهانی شدن فرهنگ اسلامی موانع بسیاری به وجود آمده، قدرت های رقیب که خواستار به دست گیری قدرت بیشتر در جهان آینده هستند با اهتمام بر امر جهانی شدن سعی در قالب شدن فرهنگ خود بر جهان دارند، که برخی از آن با عنوان جهانی سازی یاد می کنند.

در این زمینه رسانه نقش بسیار مهم و اساسی ایفا می کند، و یکی از مهمترین عوامل ضعف و تهدید در قبال جهانی شدن اسلام به حساب می آید. مهمترین عامل قدرت نیز رسانه ها هستند که برای برقراری جهانی شدن اسلامی باید از آن بهره برد، رسانه به عنوان پل ارتباطی جوامع بشری یک فرصت برای جهانی شدن اسلام است. از لحاظ محتوا اسلام دارای معارف انسانی والایی که مطابق فطرت بشری است و شناساندن صحیح آن سبب هدایت بشر خواهد بود. این عامل از ویژگی ها و عوامل تحقق جهانی شدن اسلام خواهد بود.

پیامبر اکرم و اهل بیت علیهم السلام راهکارهای تبلیغی متنوعی برای هدایت بشر به کار می بردند، شناخت این راهکارها می تواند ما را در تعامل صحیح با دنیای امروز یاری کند، از بررسی روش تبلیغی آنان علیهم السلام به این نکته می رسیم که باید از تمامی ابزارهای ممکن برای هدایت بشر یاری گرفت.

یکی از روش های مهم تبلیغی ائمه علیهم السلام بهره گیری از روش عاطفی و غیر برهانی است که استفاده از این روش هم سنخ و مشابه با شرایط هر عصر و زمان به ویژه دوران حاضر (به دلیل آشکار شدن امواج شکست مدرنیته و عقل گرایی صرف آن) است.

مهمترین راهکارها برای تحقق جهانی شدن اسلامی، بالا بردن سطح آگاهی و فرهنگ جامعه اسلامی و شناخت و بهره گیری صحیح از رسانه های نوین است. همچنین ارتباط و همکاری با افراد و سازمان های مختلف فعال که می توانند در زمینه جهانی شدن اسلام راهگشا باشند. از دیگر نکات مهم بهره گیری از فرصت های موجود و مقابله با تهدیدهای پیش رو است.

واژه های کلیدی: جهانی شدن، فرهنگ، اسلام، تبلیغ، ارتباط، رسانه.

Advertising and communicating strategies to globalize Islamic culture

Abstract:

This Thesis will consider the advertising and communicating strategies to globalize Islamic culture, Its main goal is to reach to modern and novel approaches to spread and preach Islam.

Globalization is one of the issues which has been under the consideration in scientific communities in the last decades. Although this subject was raised in terms of economical matter, Its cultural aspect is important as well.

Islam as the last religion claims to globalize the God's religion on earth. To approach Islam globalization, We must recognize the issues relating to strategies to Islamic culture globalization.

These days there are the numbers of barriers on the way leading to Islamic culture globalization. The competitor's power who wish to yeild the global power tries hard to globalize the world according to its culture so that it will be able to dominate itself to the world. To do so, they refer to globalization Term.

Mass media plays a key role in this way. It is also one of weak and threatening factors to Islam globalization. In the meantime, mass media is the important factor and powerful factor to make Islam globalization from which we mast take the most advantage, in fact mass media is a communicative bridge to link people with different back ground there fore, in is an opportunity to create Islam globalization.

From content point of view, Islam has high and human knowledge and recognitions which are parallel to human instinct and intuition and correct recognition of those knowledge and information will lead people to prosperity and happiness. This factor will be one of features and factor to materialize the Islam globalization.

The holy prophet and his infallible household offered various communicating approaches to guide human knowing and appreciation of they approaches will help us to connect to today's world. Study and analysis of their approaches and strategies we will reach the point that to guide the mankind, we must take advantage of all equipment and facilities.

One of the most important preaching approaches of our Immams (peace be upon them) is to apply emotional and non-clarifying methods which are quite relevant and similar to methods of every ages and era specially in these days "due to clear failure in modernity and sheer visdom orientation".

The most important factor to Islam globalization is to elevate the level of culture and awareness of Islamic community toward this issue and knowing and taking advantage of novel mass media.

In addition to that, cooperation and communication with different people and organization will help make Islam globalization. Another important factors can be taking the ongoing chances and foiling progressive menace in this way.

Key words: globalization, culture, Islam, Advertising, communication, mass media.

فهرست

۱	کلیات.....
۲	اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۳	فواید و کاربردهای تحقیق.....
۳	پیشینه.....
۵	سؤالات اصلی و فرعی.....
۶	پیش فرض و مبانی.....
۶	اهداف.....
۷	نوآوری.....
۷	روش تحقیق.....
۷	موانع و محدودیت‌های تحقیق.....
۸	ساختار.....

فصل اول: جهانی شدن از منظر غرب و اسلام

۱۲	۱-۱. تعریف جهانی شدن.....
۱۳	۲-۱. جهانی شدن از نگاه غربی.....
۱۴	جهانی سازی و جهانی شدن.....
۱۵	۱-۲-۱. پیشینه جهانی شدن.....
۲۰	۲-۲-۱. ابعاد جهانی شدن.....
۲۰	۱-۲-۲-۱. جهانی شدن فرهنگ.....
۲۲	۱. گسترش فزاینده تولید و تجارت محصولات (کالاها و خدمات) فرهنگی.....
۲۲	۲. گسترش فزاینده تبادل فرهنگی و وسایل ارتباطی.....
۲۳	۳. توسعه فزاینده صنایع سمعی و بصری.....
۲۳	۴. گسترش مهاجرت و جهانگردی.....

۲۴	..... ۱-۲-۲-۲. جهانی شدن اقتصاد
۲۵	..... نسبت و مناسبات فرهنگ و اقتصاد در جهانی شدن
۲۵	..... ۱-۲-۲-۳. جهانی شدن سیاست
۲۷	..... نسبت و مناسبات فرهنگ و سیاست در جهانی شدن
۲۹	..... ۱-۳. جهانی شدن اسلامی
۳۶	..... ۱-۴. فرهنگ
۳۸	..... ۱-۵. فرهنگ اسلامی

فصل دوم: فرصت ها و تهدیدها در برابر جهانی شدن اسلامی

۴۰	..... ۱-۲. تهدیدات و مشکلات
۴۰	..... ۱-۱-۲. سیاه نمایی چهره اسلام
۴۲	..... ۲-۱-۲. معرفی چهره های انحرافی به عنوان تفکر اسلامی
۴۵	..... ۳-۱-۲. در اختیار نداشتن بازار محصولات فرهنگی و مورد هجمه واقع شدن
۴۵	..... ۴-۱-۲. انحصار گرایی در رسانه های دنیا
۴۷	..... ۵-۱-۲. بحران هویت
۴۸	..... ۶-۱-۲. نفوذ و گسترش تفکرات مغایر و ضد دینی
۴۸	..... ۱. رشد تفکر سکولار
۴۹	..... ۲. پلورالیسم دینی
۵۰	..... ۳. رشد شکاکیت و نسبیّت گرایی معرفتی
۵۰	..... ۴. گسترش عقلانیت ابزاری
۵۱	..... ۵. ماشین انگاری جهان
۵۱	..... ۷-۱-۲. القاء فرهنگ غربی بر مسلمانان
۵۲	..... نتیجه
۵۴	..... ۲-۲. امکانات و فرصت ها

۵۴	..... ۱-۲-۲. گسترش ارتباطات جهانی
۵۶	..... ۲-۲-۲. برخورداری اسلام از قابلیت گسترده شدن جهانی
۵۶	..... ۱-۲-۲-۲. معارف والای اسلامی
۵۷	..... دیدگاه برخی اندیشمندان غربی در مورد اسلام
۵۸	..... ۲-۲-۲-۲. سطح وسیع پراکندگی جمعیت مسلمانان
۵۹	..... تأکید بر گسترش جمعیت
۶۱	..... اهتمام به مهاجرت
۶۲	..... ۳-۲-۲-۲. پویایی قوانین و دستورات اسلامی
۶۳	..... ۴-۲-۲-۲. منابع انسانی تبلیغی و امکانات تبلیغی
۶۴	..... ۳-۲-۲. تغییرات فرهنگی اجتماعی معاصر و آمادگی برای پذیرش تفکرات اسلام
۶۴	..... ۱-۳-۲-۲. اسلام شناسی در غرب
۶۵	..... ۲-۳-۲-۲. روی آوردن به معنویت و اخلاق
۶۵	..... فقر معنوی غرب
۶۷	..... ۳-۳-۲-۲. نقد مدل الحادی مدرنیته متأخر

فصل سوم: ابزارها و روش های تبلیغی ارتباطی اسلام (برای تحقق جهانی شدن اسلامی)

۶۹	..... مقدمه:
۷۱	..... ۱-۳. معنای لغوی تبلیغ
۷۲	..... ۲-۳. تبلیغ در آیات
۷۴	..... ۳-۳. تبلیغ در روایات
۷۶	..... ۴-۳. ابزارهای تبلیغی پیامبر و ائمه معصومین علیهم السلام
۷۶	..... ۱-۴-۳. تبلیغ شفاهی-گفتاری
۷۸	..... فصاحت و بلاغت سخن
۷۹	..... ۲-۴-۳. تبلیغ عملی-اخلاقی

۸۳	..... ۳-۴-۳. تبلیغ مکتوب-نوشتاری
۸۵	..... ۴-۴-۳. تبلیغ مادی
۸۸	..... جمع بندی
۹۰	..... ۵-۳. روش ها و شیوه های تبلیغ اسلامی
۹۲	..... ۱-۵-۳. روش عاطفی (غیر برهانی)
۹۵	..... ۱. جلب محبت
۹۷	..... ۲. دوست شدن
۱۰۰	..... ۳. تظلم
۱۰۲	..... ۴. امید و انتظار

فصل چهارم: راهکارهای تبلیغی ارتباطی جهانی شدن فرهنگ اسلامی

۱۰۷	..... مقدمه
۱۰۸	..... ۱-۴. بالا رفتن سطح علمی و تقویت فرهنگ دینی جامعه
۱۱۴	..... ۲-۴. بهره گیری از دانش ارتباطات، رسانه های ارتباط جمعی نوین
۱۱۴	..... ۱-۲-۴. تعریف ارتباط
۱۱۵	..... ۲-۲-۴. انواع ارتباط
۱۱۶	..... ۳-۲-۴. رسانه های نوین
۱۱۶	..... ۱-۳-۲-۴. تعریف رسانه
۱۱۷	..... ۲-۳-۲-۴. تاریخچه رسانه های نوین
۱۱۹	..... ۳-۳-۲-۴. ورود رسانه های نوین به ممالک اسلامی
۱۲۱	..... ۴-۳-۲-۴. کارکردهای رسانه
۱۲۳	..... ۴-۳-۲-۴. برنامه های رسانه دینی
۱۲۶	..... ۵-۳-۲-۴. آسیب ها و مشکلات رسانه های نوین
۱۲۹	..... ۳-۴. نقش علما و اندیشمندان علوم اسلامی برای تحقق جهانی شدن

- ۴-۴. همکاری با سازمان‌های غیر دولتی مستقل و فعال در عرصه بین‌المللی ۱۳۰
- ۴-۵. تأسیس سازمان‌های بین‌المللی قدرتمند ۱۳۱
- ۴-۶. تقویت و گسترش مؤسسات و مراکز اسلامی جهانی ۱۳۲
- ۴-۷. مناسبات دینی ۱۳۲
- ۴-۸. تقویت تولیدات فرهنگی ۱۳۳
- ۴-۹. تعامل با مخالفان جهانی شدن ۱۳۳
- ۴-۱۰. مقابله با تهدیدها ۱۳۵
- ۴-۱۰-۱. تبیین دیدگاه‌های اسلام به صورت صریح و شفاف ۱۳۵
- ۴-۱۰-۲. معرفی اسلام واقعی و بیان اسباب انشعاب و جدا شدن خطوط انحرافی، خرافی اسلام ۱۳۵
- ۴-۱۰-۳. گسترش و تقویت فرهنگ و محصولات فرهنگی اسلامی ۱۳۶
- ۴-۱۰-۴. مقابله با انحصار رسانه‌ای ۱۳۶
- ۴-۱۰-۵. تعریف هویت اسلامی و مقابله با بحران هویت و از خودبیگانگی ۱۳۶
- ۴-۱۰-۶. تلاش برای بازسازی و بازیابی مفاهیم صحیح دینی، بیان وجوه انحراف و ضعف تفکرات غیر دینی ۱۳۷
- ۴-۱۱. بهره‌گیری از فرصت‌ها ۱۳۷
- خلاصه و نتیجه‌گیری ۱۳۹
- ضمیمه‌ها ۱۴۱
- نظرات و راهکارهای ارائه شده توسط اندیشمندان ۱۴۱
- منابع و مآخذ ۱۴۹
- جداول ....
- فهرست آیات روایات ...

کلیات

اهمیت و ضرورت

اسلام به عنوان آخرین دین الهی جهانی شدن خود را تضمین کرده است، این امر مسلم بوده، در قرون متمادی کم و بیش مورد توجه و عنایات اقشار مختلف مسلمانان متعهد بوده است، و در طول سیر تاریخی توجه به آن دچار افت و خیزهایی بوده است.

اما این مطلب امروزه نسبت به تمامی ادوار تاریخی آن در اوج اهمیت قرار گرفته، چرا که جهانی شدن امروزه به عنوان یک پدیده تأثیر گذار و در حال گسترش فزاینده شناخته می شود که خود را درگیر با تمامی بشریت و جنبه های مختلف زندگانی او می داند.

اگر چه درباره مفهوم جهانی شدن، ماهیت و جایگاه آن در نظام جهان، ایده های متفاوت و متناقضی وجود دارد، اما می توان گفت تمامی گفتمان های مختلف موجود در باره جهانی شدن، اذعان به ظهور یک عصر جدید دارند. رخ دادها و دگرگونی هایی در عصر جدید مشاهده می شود، که به نام جهانی شدن شناسانده می شود، و مخالفان و موافقان به آن اذعان دارند، و آنان که جریان جهانی شدن را باور دارند، معتقدند که علایم این دوره جدید را می توان در موارد زیر مشاهده کرد:

تبدیل محیط جهانی به یک محیط فشرده و درهم تنید،

تبدیل محیط ملی به واحدهای مشارکتی و جمع گرایی همسو،

تبدیل محیط خانواده به محیط های کم تأثیر و کم عاطفه،

تبدیل محیط شخصی و فردی به محیط بدون مرز و قابل نفوذ،

از سوی دیگر با وجود این دگرگونی ها و تغییرات جهانی، و گسترش فزاینده امکانات اطلاعاتی ارتباطی

عده ای که سودای سیطره بر جهان را در سر دارند، با بهره گیری از شرایط به وجود آمده، و نظریه

پردازشی در این زمینه به سرعت سعی دارند از فضای به وجود آمده در پیش برد منافع و مقاصد خویش

نهایت بهره را ببرند.

در این شرایط و با توجه به اینکه این جهانی شدن مشکلات فراوانی نظیر فروپاشی ارزش ها به ویژه در میان

جوانان، پدید آوردن و دا من زدن به بحران هویت، ایجاد زلزله در نهادهای اجتماعی به ویژه نهاد

خانواده، تزریق و انتقال وجوه غیر دینی، غیر انسانی و غیر اخلاقی فرهنگی، در میان اقشار و لایه های

گونگون اجتماعی و زدودن عواطف و ارزش های مذهبی از جوامع را در بر دارد، به منظور شناخت تهدیدها در وجه پروژه ای جهانی شدن فرهنگ و نحو مقابله با آن و نیز برای شناخت فرصت ها و بهره گیری از آنها در وجه فرآیندی جهانی شدن، و شناختن راهکارهای جهانی شدن فرهنگ اسلامی، ضرورت و لزوم انجام پروژه های مطالعاتی، تحقیقاتی، در این زمینه به شدت احساس می شود. به ویژه که چنانچه در ابتدای این بخش اشاره شد، اسلام دینی جهانی و بهترین شیوه زندگانی بشریت است، و تطبیق آن نجات و سعادت دنیوی و اخروی را به دنبال خواهد داشت، و تحقق این امر علاوه بر اینکه وعده الهی است، مهیا شدن انسانها برای این مطلب را می طلبد.

فواید و کاربردهای تحقیق

با توجه به مطالبی که در ضرورت تحقیق اشاره شد، رسیدن به آگاهی در زمینه چگونگی مواجهه صحیح با جهانی شدن، از اهمیت ویژه برخوردار است. این پروژه با ارائه راهکارهایی متناسب با جامعه امروزه در زمینه جهانی شدن سعی در یافتن راهکارهایی به سوی جهانی شدن فرهنگ اسلام است. نتایج این تحقیق با ارائه راهکارهایی در زمینه مقابله و تعامل با جهانی شدن، سعی در گشودن افق جدیدی برای تبلیغ و گسترش اسلام در دوران حاضر دارد، تا اسلام بتواند علو کلمه و عظمت قابل قبول خود را به دست آورد. این پژوهش برای مؤسسات مطالعاتی در زمینه جهانی شدن و نشر و گسترش معارف اسلامی، سازمان های تبلیغات قابل بهره برداری خواهد بود.

پیشینه

در پیشینه با دو مسأله مواجه هستیم: پیشینه مفهوم جهانی شدن، به عنوان یک مفهوم و موضوع خارجی و مباحثی که در مورد آن به انحاء مختلف در قرون متمادی مطرح بوده، و نگاه مکاتب و متفکرین به این مفهوم، و دوم موضوع جهانی شدن به عنوان یک مبحث مطالعاتی تحقیقاتی در علوم انسانی که در زمره مباحث جدید آکادمیک قرار گرفته و مورد مطالعه بررسی قرار می گیرد، و نتایج این تحقیقات به صورت کتابها مقالات، و کنفرانسها ارائه می شود.

مسئله نخست در مورد پیشینه مفهوم جهانی شدن در فصل اول بعد از ارائه تعاریف موجود در زمینه جهانی شدن به تفصیل با عنوان پیشینه این مطلب ارائه شده است.

اما در باب موضوع جهانی شدن و نگاه غربی به آن مختصر مطالبی در همان بخش اشاره شده است و ثانیاً ارتباط وثیقی با مطلب مورد پژوهش این تحقیق ندارد چه اینکه جهانی شدن اسلامی مد نظر این تحقیق است، همچنین کتابشناسی جهانی شدن در منابع فارسی (با نگاه عام به آن از منظری جامع) در مقاله‌ای مفصل انجام گرفته است، و در این مقاله که در شماره ۳۷ فصلنامه مصباح به چاپ رسیده به ۸۶۴ مدخل از مقاله‌ها، کتاب‌ها و پایان‌نامه‌ها موجود در کشور در حد اطلاعات توصیفی پرداخته و آنها را به منظور بهره‌برداری محققان و علاقه‌مندان ارائه کرده است.^۱

اگر بخواهیم به پیشینه موضوع جهانی شدن بپردازیم و بخواهیم مطالب و آثار موجود در مورد جهان شدن اسلامی به صورت عموم معرفی کنیم، نیازمند تحقیق مفصل و گسترده ای هستیم؛ چرا که در طول دهه‌های اخیر توجه شایانی از سوی اندیشمندان حوزه مطالعات اسلامی به این مسأله شده است، ولی مختصراً به برخی از آنها اشاره می‌کنیم، و به پیشینه مسأله پژوهش یعنی (راهکارهای تبلیغی ارتباطی جهانی شدن فرهنگ اسلامی) خواهیم پرداخت.

چنانچه اشاره شد، در رابطه با موضوع جهانی شدن اسلامی تحقیقات بسیار انجام گرفته و آثار ارزشمندی به جای مانده است، مهمترین کتاب‌هایی که مستقلاً در این زمینه نگاشته شده است می‌توان به کتابهای ذیل اشاره کرد:

۱- اسلام و جهانی شدن ترجمه (فقه العولمه) آیت الله العظمی سید محمد شیرازی

۲- در آمدی بر اسلامی و جهانی شدن دکتر سید عبدالقیوم سجادی

۳- تفکر شیعی و پدیده جهانی شدن دکتر مصطفی ادیب

۴- اسلام و جهانی شدن دکتر عماد افروغ

۵- اسلام و جهانی شدن ترجمه (الاسلام والعولمه) یوسف قرضاوی

۶- جهانی شدن مهدوی، جهانی سازی غربی استاد محمد حکیمی

---

^۱ - مهدوی، موسی، کتابشناسی جهانی سازی، مجله مصباح، شماره ۳۷، ۱۵۹-۲۸۴.

۷ مهدویت و جهانی شدن بتول ده شیخی

۸ جهانی شدن و فرهنگ مهدوی زینب متقی

۹ جهانی شدن و آینده جهان اسلام، فتحی یکن

می توان گفت وجه مشترک بیشتر تألیفات و تحقیقات فوق پرداختن به مسأله مبانی جهانی شدن اسلامی است، در برخی از این کتاب ها (قرضاوی، سجادی) بر مسأله اثبات جهانی بودن اسلام اهتمام ورزیده شده، در برخی دیگر (شیرازی) سعی در نشان دادن برتری اسلام بر دیگر تفکرها و فرهنگها بوده است، و اثبات این مطلب که راه نجات بشریت از مشکلات تمسک به اسلام است، البته کتاب های مذکور به بحث های مبنايي از جمله تعريف جهانی شدن غربي و بيان دیدگاه های آنان در این باره نیز پرداخته اند. در شمار دیگری از آثار مذکور مسأله جهانی شدن در قبال مهدویت و جامعه جهانی موعود مورد بررسی قرار گرفته است.

البته در بخش هایی از محتویات برخی از این آثا ار ارزشمند می توان راهکارهایی را یافت که به صورت عموم در زمینه های متفاوت برای جهانی شدن ارائه شده است، از جمله سید محمد شیرازی و مصطفی ادیب در آثار خود به این مسئله پرداخته اند، البته راهکارها به صورت کلی است و شامل تمامی زمینه های جهانی شدن، از جمله مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی است.

اما در زمینه پیشینه مسأله (راهکارهای تبلیغی ارتباطی جهانی شدن (فرهنگ) اسلامی) بر اساس جستجو و تتبع انجام گرفته، اثر مستقل و یا بخش مستقل در یک اثر جامع که به این موضوع به خصوص پرداخته باشد یافت نشد، با توجه به اهمیت و احساس نیاز در این مسأله امید است در آینده پژوهشگران و محققان بیشتر به این موضوعات پردازند.

سؤالات اصلی و فرعی

سؤال اصلی این تحقیق چنین است:

راهکارهای تبلیغی ارتباطی جهانی شدن فرهنگ اسلامی چیست؟

سؤالات فرعی:

جهانی شدن چه معنایی دارد؟ جهانی شدن غربی چیست؟ جهانی شدن اسلامی به چه معنی است؟ فرهنگ و فرهنگ اسلامی چه معنایی دارد؟

تهدیدها و فرصت‌ها در برابر اسلام و جهانی شدن فرهنگ اسلامی چیست؟
راهکارهای تبلیغی پیامبر چه بوده؟ روش‌های تبلیغی اسلام (با نگاه به سیره پیامبر و معصومین علیهم السلام چیست؟ اسلام از چه ابزارهای برای تبلیغ بهره می‌گیرد؟
با توجه به مطالب ارائه شده راهکارهای جهانی شدن فرهنگ اسلامی از حیث تبلیغی و ارتباطی چه هستند؟

پیش فرض‌ها و مبانی

اولین پیش فرض که در توسط اندیشمندان اسلامی مفصلاً بحث و بررسی و اثبات گردیده مسأله جهانی بودن اسلام است، فرهنگ اسلامی فرهنگی برای تمامی بشریت و جاودانه است و این به معنای جهانی بودن اسلامی برای همیشه است.

نیاز به تحقق جهانی شدن اسلامی و یافتن راه‌های تحقق این مسأله از لوازم رسیدن به آن است. این مسأله به صورت خود به خود و اتفاقی رخ نخواهد داد، بلکه نیازمند، شناخت و خواست مسلمانان و سعی و کوشش در جهت تحقق آن است.

جهانی شدن غرب علاوه بر بعد پروسه ای خود در بعد پروژه ای به سوی تعمیم تفکرات غربی و جهانی شدن مبانی فکری و فرهنگی خود است.

جهان‌گیر شدن تفکر غربی به معنای دور شدن از تفکر الهی و فراگیر شدن تفکر مادی اومانیستی در بسیاری از جوانب خواهد بود که به سعادت بشریت نمی‌انجامد.

اهداف

بر اساس آنچه به عنوان ضرورت و اهمیت این تحقیق گذشت، به سه هدف اصلی در اجرای این تحقیق رهنمون شده‌ایم:

شناخت ابعاد فرهنگی جهانی شدن و پیامدها، تهدیدها و فرصت‌های آن
شناخت راه‌های گسترش اسلام به وسیله مطالعه راه‌های تبلیغاتی اسلامی